

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34707
Nom	Odontologia preventiva i comunitària II
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	5	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	10 - Odontología Preventiva y Comunitaria	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
IRANZO CORTES, JOSE ENRIQUE	131 - Estomatologia
MONTIEL COMPANY, JOSE MARIA	131 - Estomatologia

RESUM

L'assignatura s'inclou dins del pla d'estudis de "grau d'Odontologia" en el mòdul "d'introducció a l'odontologia" al costat d'altres assignatures: bioestadística i salut pública, odontologia preventiva i comunitària II, psicologia, biomaterials i ergonomia, documentació, professionalisme i odontologia forense, i radiologia i protecció radiològica.

L'assignatura abasta tot un seguit de conceptes relacionats amb l'organització dels serveis odontològics en la comunitat. Inclou una part d'epidemiologia, mesurament i valoració de les tendències de les malalties orals principalment càries, malaltia periodontal, maloclusions i càncer oral. A més aprofundeix sobre utilització del fluor com a mesura de salut pública, el control de l'hàbit tabàquic, les diferents tècniques per a la promoció de la salut, la prevenció de les malalties orals mitjançant programes de salut amb un enfocament plenament comunitari així com el seu disseny i avaluació.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

1206 - Grau de Odontologia :

1210 - Grau d'Odontologia 2012 :

R4-OBLIGACIÓ D'HAVER SUPERAT PRÈVIAMENT L'ASSIGNATURA

34706 - Odontologia preventiva i comunitària I

34706 - Odontologia preventiva i comunitària I

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient i comunicar-se d'una manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants en el tractament de pacients.
- Comprendre la importància de desenvolupar una pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seues creences i cultura.
- Comprendre la importància de mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seua anàlisi posterior, preservant la confidencialitat de les dades.
- Conèixer i identificar els problemes psicològics i físics derivats de la violència de gènere per capacitar els estudiants en la prevenció, la detecció precoç, l'assistència i la rehabilitació de les víctimes d'aquesta forma de violència.
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Comprendre i reconèixer els principis d'ergonomia i de seguretat en el treball (incloent-hi control d'infeccions encreuades, protecció radiològica i malalties ocupacionals i biològiques).
- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent-hi les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció de referències clíniques adequades.

- Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada, sent competent en el reconeixement de les situacions que requerisquen una atenció odontològica u r g e n t .
- Establir el diagnòstic, el pronòstic i la planificació terapèutica adequada en totes les àrees clíniques de l'odontologia, sent competent en el diagnòstic, el pronòstic i l'elaboració del pla de tractament odontològic del pacient que requerisca cures especials, inclosos els pacients medicament compromesos (com ara diabètics, hipertensos, immunodeprimits, anticoagulats, entre d'altres) i pacients amb discapacitat.
- Reconèixer els determinants de la salut bucal en la població, tant els genètics com els que depenen de l'estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant malalties bucals, així com en el manteniment i la promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, compronent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Realitzar les radiografies necessàries en la pràctica odontològica, interpretar les imatges obtingudes i conèixer altres tècniques de diagnòstic per imatge que tinguin rellevància.
- Conèixer els procediments i proves diagnòstiques clíniques i de laboratori, conèixer-ne la fiabilitat i la validesa diagnòstica i ser competent en la interpretació dels resultats.
- Reconèixer la normalitat i la patologia bucal, així com l'avaluació de les dades semiològiques.
- Identificar el principal motiu de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que reflectisca fidelment els registres del pacient.
- Conèixer el sistema nacional de salut, així com els aspectes bàsics de la legislació sanitària, gestió clínica i utilització adequada dels recursos sanitaris, compronent la importància del paper del dentista en l'àmbit de l'atenció primària de salut.
- Educar i motivar els pacients en matèria de prevenció de les malalties bucodentals, controlar els hàbits bucals patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- Conèixer els procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut oral en la comunitat i saber interpretar-ne els resultats.
- Conèixer les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.
- Conèixer l'organització i la provisió de l'assistència en salut oral en la comunitat, tant a nivell privat com a públic, així com de l'assistència sanitària general i del paper del dentista en aquests àmbits.
- Elaborar i executar programes de salut oral i conèixer la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.
- Tenir coneixements apropiats de nutrició humana, en particular la relació dels hàbits nutricionals i de la dieta amb el manteniment de la salut i la prevenció de les malalties bucodentals.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Ser competent en l'aplicació dels principis de la promoció de la salut i de la prevenció de la malaltia.
- Tindre coneixement de la importància de les mesures preventives orientades a la comunitat.
- Tindre coneixement dels procediments encaminats a efectuar el diagnòstic de salut en la comunitat i saber interpretar els resultats.
- Tindre coneixement de l'organització i de la provisió d'assistència sanitària en l'atenció primària, especialitzada i hospitalària.
- Tindre coneixement de les repercussions de les tendències demogràfiques i epidemiològiques en la pràctica de l'odontologia.
- Ser competent en l'elaboració i execució de programes de salut i tindre coneixement de la coordinació interinstitucional i interprofessional necessària per a la seua execució.
- Ser competent a avaluar els resultats dels tractaments i dissenyar un pla de manteniment integral de salut bucal individualitzat per al pacient segons el seu nivell de risc.
- Tindre coneixement de les qüestions socials i psicològiques importants per a l'atenció dels pacients, tenint sempre en compte el seu millor interès.
- Tindre coneixement del paper de l'odontòleg dins de les professions sanitàries i ser competent a treballar amb altres professionals sanitaris i altres membres de l'equip odontològic.
- Obtindre i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Saber realitzar un examen bucal complet, incloent les oportunes proves radiogràfiques i d'exploració complementàries, així com l'obtenció d'adequades referències clíniques.
- Reconèixer el paper del dentista en les accions de prevenció i protecció davant de malalties bucal, així com en el manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Saber identificar les inquietuds i expectatives del pacient, així com comunicar-se de forma efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TEORIA

- 1) Bases conceptuals de l'Odontologia Comunitària.
- 2) Principis i mètodes en Epidemiologia Oral.
- 3) El mesurament de la malaltia oral. Qualitat de vida oral.
- 4) L'enquesta de salut oral de l'O.M.S. Secció Oral Health de l'OMS.
- 5) Distribució de les malalties orals i tendències epidemiològiques.
- 6) La salut oral a Espanya i la Comunitat Valenciana.
- 7) Utilització dels fluorurs com a mesura de Salut Dental Comunitària.

- 8) Tabac i salut oral: l'odontòleg com a agent de l'educació sanitària antitabàquica. Motivació i teràpies de deshabitació.
- 9) Càncer oral: consideracions epidemiològiques. Factors de risc.
- 10) Educació sanitària en Odontologia Comunitària.
- 11) Planificació i programació en Odontologia comunitària. Programes preventius bucodentals per a la comunitat. Programes preventius per a grups específics.
- 12) Integració de l'Odontologia en l'Atenció Primària de Salut. Les professions odontològiques.
- 13) Provisió i finançament dels servicis dentals en la Unió Europea i Espanya.
- 14) Economia de la salut i la seua aplicació a l'Odontologia comunitària. Avaluació de l'eficiència: anàlisi coste/efectivitat, coste/benefici i coste/utilitat.
- 15) Odontologia basada en l'evidència. Evidències en Odontologia Comunitària.

2. PROGRAMA PRÀCTIC

Està basat en la realització sobre pacients reals de les activitats següents:

- Bases conceptuals en el control de pacients ja tractats. Programa de revisions.
- Exploració de l'aparell estomatognàtic, control del risc cariogènic i periodontal actual així com revisió de pròtesi fixa i removable, en pacients ja tractats.
- Procediments terapèutics simples relacionats amb l'acte de la revisió: aplicació de fluorurs, detartrages, consells higiènics i dietètics, reforç, motivació i canvi de conducta.
- Detecció i diagnòstic de nous problemes i remissió. Anàlisi epidemiològica de salut oral en grups de població. Interpretació de l'estat de salut i malaltia per mitjà d'indicadors epidemiològics.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques odontologia	40,00	100
Classes de teoria	27,00	100
Pràctiques en laboratori	12,00	100
Pràctiques en aula	11,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	11,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	2,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	2,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes teòriques s'exposaran com a lliçó magistral. Els seminaris desenrotllaran els temes del temari teòric que seran impartits per professors o per alumnes i exposats en classe, amb un nombre total de 10, al llarg del curs, de 2 hores de duració cada u. Les pràctiques es realitzaran tant en laboratori com sobre pacients reals de la clínica odontològica

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge dels alumnes es realitzarà de la manera següent:

a) **Avaluació de la part teòrica.**

Suposarà el 50% de la nota global de l'assignatura.

Consistirà en:

-La realització d'un examen teòric de 50 preguntes tipus test amb respostes múltiples d'elecció única i 4 preguntes de resposta de redacció curta dels continguts teòrics impartits en classe i en els seminaris presencials (40% de la nota final).

-La nota mitjana dels qüestionaris corresponents a cada tema contestats en l'aula virtual (10% de la nota final).

b) **Avaluació de la part pràctica.** Suposarà el 50% de la nota global de l'assignatura. Consistirà en:

-La realització d'un examen pràctic amb 10 preguntes (10% de la nota final) i un cas-problema pràctic de càlcul d'indicadors epidemiològics (10% de la nota final).

-La valoració de l'assistència, actitud i competències adquirides en el desenrotllament de les pràctiques (10% de la nota final).

-La nota mitjana de les tasques pràctiques proposades durant el curs (10% de la nota final).

-La valoració del treball de seminari presentat en classe (10% de la nota final) .

Per a aprovar l'assignatura hauran d'aprovar-se, independentment la part teòrica i la part pràctica. En cas d'haver superat, amb 5 punts sobre 10, cada una de les dites parts, la qualificació final s'obtindrà per la mitjana aritmètica d'ambdós.

Es considera imprescindible la realització de tots els qüestionaris i tasques proposades durant el curs, així com l'assistència i l'aprofitament de la totalitat de les pràctiques clíniques realitzades.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CUENCA SALA E, BACA GARCIA P (2013). Odontología Preventiva y Comunitaria: Principios, Métodos y Aplicaciones. 4ª ed. Barcelona. Elsevier Masson.
- RAMON TORRELL JM (2000). Métodos de investigación en Odontología. Barcelona. Elsevier Masson.

Complementàries

- RIOBOO, R. (2002) Odontología Preventiva y odontología comunitaria. 1a Edición. Madrid. Ediciones avances médico-dentales.
- CASTAÑO A, RIBAS D (2012). La odontología social. Un deber, una necesidad, un reto. Sevilla: Fundación Odontológica; 2012
- DALY B, WATT R, BATCHELOR P AND TREASURE E (2013). Essential Dental Public Health (2nd ed.). Oxford: University Press.
- PINE C, HARRIS R (2007). Community Oral Health (2nd ed.). Quintessence Books.
- MASCARENHAS AK, OKUNSERI C AND BRUCE A (2021). Burt and Eklund's Dentistry, Dental Practice and the Community (7th ed.). Elsevier.
- CHESTNUTT IG (2016). Dental Public Health at a glance. Wiley Blackwell.